

Η ψυχική της ActionAid στην Ελλάδα

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ DOURDAIN: Κάνουμε τη διαφορά σε μια φτωχή κοινότητα

Τρία μέλη της οικογένειας στην ενεργό πολιτική οδήγησαν την Αλεξάνδρα Μητσοτάκη Gourdain στο δρόμο των μη κυβερνητικών οργανώσεων, αυτό της ActionAid. Στόχος ζωής είναι η καταπολέμηση της φτώχειας για ένα καλύτερο κόσμο. Πρόσφατα βρισκόταν στην Κύπρο, για να καλέσει τους Κύπριους να αναλάβουν ένα πρόγραμμα αναδοχής στην Καμπόζη.

Επλέεστε την άλλη πλευρά της πολιτικής, αυτές των μη κυβερνητικών οργανώσεων. Χαίρομαι που το λέτε διότι πραγματικά το να λέει κανείς ότι θέλουμε ένα κόσμο καλύτερο, πιο δίκαιο, με λιγότερη αδικία, φτώχεια και ανισότητα, είναι σίγουρα μια πολιτική πράξη, αλλά νομίζω η οικογένειά μου με πατέρα, αδελφό και αδελφή στην ενεργό πολιτική, έχει καλύψει πλήρως το φάσμα.

Ήταν εύκολο να ξεφύγετε; Για μένα δεν τέθηκε ποτέ το θέμα της κομματικής πολιτικής.

Κι όμως σπουδάσατε στο Ινστιτούτο Πολιτικών Επιστημών. Ως σπουδές ναι, αλλά σαν παρατηρητής. **Πώς ξεκίνησε η ευαισθησία για τα προβλήματα φτώχειας;** Με ένα πραγματικό ενδιαφέρον γιατί αυτά τα θέματα τα σπούδασα. Αυτό όμως που με επηρέασε πιο πολύ είναι τα ταξίδια που έκανα σε αυτές τις χώρες και πιο συγκεκριμένα στην Ινδία. Όταν πήγα για πρώτη φορά πραγματικά την εργασία και όπως όλοι οι τουρίστες βρέθηκα αντιμέτωπη με τα βλήματα αυτών των παιδιών τα οποία κάτι περιμένα από μένα. Έκανα αυτό που κάνουν πολλοί τουρίστες, μοίραζα σταυλό και καραμέλες.

Η αναδοχή είναι ένα πρόγραμμα πολύ ουσιαστικό με την έννοια ότι δίνει 22 ευρώ το μήνα και γίνεται ουσιαστικό έργο ανάπτυξης

Μια μέρα στο Παρίσι, τυχαία, σε μια εφημερίδα είδα μια διαφήμιση που έλεγε "γίνε ανάδοχος ενός παιδιού στην Ινδία". Τους έγραψα και έλαβα στο σπίτι μου μια φωτογραφία ενός μικρού παιδιού από την περιοχή του Μαδράς. Δεν μπορώ να σας πω τη χαρά που αισθάνθηκα διότι σκέφτηκα ότι τόσες φορές έχω πάει, τόσα παιδιά είδα και φωτογράφησα, ποτέ δεν είχα μάθει το όνομα ενός παιδιού. Ξαφνικά κατάλαβα ότι αυτό το παιδάκι έχει όνομα, ταυτότητα, υπάρχει ως άνθρωπος και ότι εγώ μπορούσα από το σπίτι μου να κάνω κάτι για τη ζωή του. Έμεινα απλή ανάδοχος για πολλά χρόνια.

Η ActionAid στην Ελλάδα ιδρύθηκε το 1998... από μένα. Δεν ξέρω πού βρήκα τη δύναμη και το κουράγιο να την ξεκινήσω. Η Ελλάδα τότε δεν είχε συνθέσει τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, δεν υπήρχε παράδοση στο τομέα της ενεργοποίησης των πολιτών. Πολλές κόσμος έλεγε ότι οι Έλληνες δεν θα δείξουν την συνέπεια που απαιτεί η αναδοχή. Είχαν όλοι άδικο. Οι Έλληνες από την πρώτη στιγμή ενδιαφέρθηκαν, αγκαλιάσαν και θέλησαν να γνωρίσουν καλύτερα αυτή τη δυνατότητα που τους δώσαμε.

Ενδιαφέρθηκαν διότι ήταν η Αλεξάνδρα Μητσοτάκη; Αυτό είναι κάτι που δεν θα μάθουμε ποτέ. Η Ελλάδα είχε βγει από τη δικιά της φτώχεια, είχε γνωρίσει τις δυνατότητες της και ήταν έτοιμη να δώσει ενώ είχε πάρει πολλά στο παρελθόν.

Ζητούσε η ίδια πριν κάποια χρόνια βοήθεια. Έχω δει κάποια καταχώρηση στο News Week τέλος της δεκαετίας του '50 που έλεγε σε Αμερικάνους πολίτες να γίνουν ανάδοχοι ενός μικρού παιδιού σε μια χώρα της νότιας Ευρώπης, στην Ελλάδα. Σήμερα είναι η σειρά μας, είπα στους Έλληνες πριν δέκα χρόνια, το άκουσαν και το έκαναν. Στην αναδοχή δίνεις και παίρνεις.

Ποια είναι η βάση του θεσμού αυτού; Είναι η πεποίθησή μας ότι για να κάνουμε τη διαφορά σε μια φτωχή κοινότητα του κόσμου πρέπει να μείνουμε πολλά χρόνια εκεί, να κάνουμε έργο υποδομής, πρέπει να δουλέψουμε με τους ανθρώπους για να αλλάξει η νοοτροπία τους, να τους δώσουμε τη δυνατότητα να καταλάβουν ότι πρέπει οι ίδιοι να ενεργοποιηθούν για να ξεπεράσουν τα προβλήματά τους. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να δουλέψουμε σε επίπεδο εκπαίδευσης, σε επίπεδο γαιονομικής περιθάλψης, σε επίπεδο πρόσβασης σε καθαρό νερό, γεωργικής παραγωγής. Για να μπορέσουμε να υποστηρίξουμε μια κοινότητα σε βάθος χρόνου χρειάζεται ένας τρόπος χρηματοδότησης. Η αναδοχή σου ζητά να δίνεις 22 ευρώ το μήνα αλλά δεν είσαι μόνος σε αυτή την κοινότητα,

άλλοι χίλιοι Έλληνες ή Κύπριοι είναι μαζί σου και όλοι μαζί θα κάνουν αυτό το έργο.

Το παιδί πώς το βιώνει; Η αναδοχή είναι ένα πρόγραμμα πολύ ουσιαστικό με την έννοια ότι δίνει 22 ευρώ το μήνα και γίνεται ουσιαστικό έργο ανάπτυξης αλλά και πολύ συμβολικό. Την φωτογραφία του παιδιού την έχεις στα χέρια σου, το όνομα του παιδιού, την ιστορία του την ξέρεις, το παιδί υπάρχει αλλά σαν σύμβολο όλων των παιδιών της κοινότητας του. Μέσω αυτού του συμβολικού δεσμού μπορούμε να βοηθήσουμε την ανάπτυξη της κοινότητας.

Τι γίνεται όταν το παιδί ενηλικιωθεί; Σταματά η αναδοχή και μπορεί να έχει τελειώσει το πρόγραμμα. Το πρώτο μας πρόγραμμα στη Νάζαρετ της Αιθιοπίας από την Ελλάδα τελείωσε. Αυτή την στιγμή από την Ελλάδα σπρίζουμε 43 προγράμματα.

Με τι συναισθήματα ολοκληρώνεται ένα πρόγραμμα; Θα ήταν ψέμα να πούμε ότι θα λύσουμε όλο το πρόβλημα της φτώχειας, αυτό που ξέρουμε είναι ότι όταν φεύγουμε από μια περιοχή αφήνουμε πίσω μας το πιο πολύτιμο κεφάλαιο που είναι η αλλαγή της νοοτροπίας των ανθρώπων. Πάνω από όλα είναι θέμα πεποίθησης ότι μπορούν να βγουν από αυτό το φαύλο κύκλο της φτώχειας. Πρέπει να πιστέψουν ότι το να έχεις πρόσβαση σε νερό είναι ανθρώπινο δικαίωμα και δεν έχει σχέση με την φιλανθρωπία ή την ελεημοσύνη που θα σου δώσει κάποιος. Όταν πιστέψεις ότι είναι δικαίωμά σου τότε το διεκδικείς από την κυβέρνησή σου. Ενεργοποιείται και παίρνεις τη μοίρα σου στα χέρια σου. Θα εκπλαγείτε αν δείτε πόσα μπορούν να πετύχουν οι άνθρωποι όταν πιστέψουν στη δικιά τους δύναμη

μη και θα έλεγα πιο συγκεκριμένα οι γυναίκες.

Πώς ξεκινά ένα πρόγραμμα; Με τη δημιουργία ομάδων ανθρώπων σε αυτά τα χωριά. Τους ρωτούμε τι τους απασχολεί περισσότερο. Όταν εντοπίσουν το πρόβλημά τους, μετά ξεκινά η προσπάθεια να αντιμετωπιστεί. Σήμερα στην Αφρική δεν είναι δύσκολο να κτίσεις ένα σχολείο, είναι δύσκολο να πείσεις τον πατέρα να στείλει το παιδί του και πόσο μάλλον να στείλει το κορίτσι του. Όταν όμως ο

ίδιος ο πατέρας κτίσει με τον ιδρώτα του το σχολείο, τότε είναι η καλύτερη εγγύηση ότι αύριο θα στείλει το παιδί του και με αυτό τον τρόπο πρέπει να δίνεται η αναπτυξιακή βοήθεια. Ξέρετε πόσα εκατομμύρια έχουν δοθεί χωρίς κανένα αποτέλεσμα γιατί κάποιοι από μακριά είπαν ότι εδώ πρέπει να γίνει αυτό χωρίς να λάβουν υπόψη τους ανθρώπους, χωρίς να τους βάλουν στο κέντρο της ανάπτυξης;

«Ό,τι δεν δίνεται χάνεται»

Τι σας ξεκουράζει; Μου αρέσει πάρα πολύ το σιναμά, το περπάτημα στη Φύση. Και να περνώ ώρα με λίγους και καλούς φίλους. **Υπάρχει ένα γεγονός που αν δεν είχε συμβεί δεν θα είσατε σήμερα αυτό που είστε;** Είναι δύσκολη αυτή η ερώτηση διότι πιστεύω ότι η ζωή είναι μια συνέχεια και πολλά μικρά γεγονότα δημιουργούν την προσωπικότητά μας.

Ποιοι είναι σήμερα οι πραγματικοί βασιλιάδες της ζωής; Αυτοί που βρίσκουν μέσα τους τη δύναμη να δίνουν στους άλλους. Θα πω ένα ινδικό ρητό, το οποίο είχα ακούσει πριν από πολλά χρόνια και με είχε εντυπωσιάσει που λέει ότι, δεν δίνεται κάποτε. Αν το σκεφτούμε μόνο με υλικά αγαθά τότε δεν το καταλαβαίνουμε, αν σκεφτούμε όμως αγάπη, φροντίδα, τρυφερότητα, προσοχή τότε όπως κι, τι δεν δίνεται χάνεται.

Η κανονία να δώσει είναι έμφυτη ή καλλιεργείται; Καλλιεργείται, πιστεύω ότι σε κάθε άνθρωπο

υπάρχει η δυνατότητα να δώσει απλώς σε κάποιους βγαίνει πιο εύκολα.

Πόσο άλλαξε η Αλεξάνδρα Μητσοτάκη μέσα από όλα αυτά; Μου έχει δώσει πολύ μεγάλη ικανοποίηση και χαρά. Οι άνθρωποι που είχαν την τύχη στη ζωή τους να βρουν ένα τρόπο να προσφέρουν είναι ευλογημένοι.

Τι θα κάνετε μετά την ActionAid; Μέχρι το τέλος της ζωής μου θα συνεχίσω να παλεύω για ένα κόσμο καλύτερο. Η καταπολέμηση της φτώχειας έχει δυο πυλώνες, η μια γίνεται στους χώρους όπου το έργο της ActionAid και η άλλη είναι η πολιτική.

Μπορεί να σας δώσει κάποια στιγμή στην ενεργό πολιτική; Δεν νομίζω. Το να ενεργοποιεί τους πολίτες μέσω μιας μη κυβερνητικής οργάνωσης και να εξασκείσει πैसेς κυβερνήσεις μπορεί να είναι πιο δυνατό από το να είσαι κυβερνήτης. Εγώ θα ήθελα να συνεχίσω σε αυτό το δρόμο.

«Δεν ήθελα να ταυτίζομαι με τον Κώστα Μητσοτάκη»

Λένε ότι το παρελθόν είναι παντοδύναμο, εσείς πόση σημασία του δίνετε; Εγώ προτιμώ να κοιτώ το μέλλον, νομίζω ότι το παρελθόν με τα καλά και τα κακά του μπορεί σίγουρα να συμβάλει στο να διαμορφώσει την προσωπικότητά μας, αλλά προσωπικά προτιμώ πιο πολύ να κοιτώ μπροστά.

Όταν ανατρέχετε στα παιδικά χρόνια πού σταματάτε; Σε μια μεγάλη οικογένεια με γονείς, αδελφία, παππούδες, γιαγιάδες αλλά και ξαδέλφια, θείους, την οποία θα ήθελα πάρα πολύ να μπορέσω να προσφέρω και στα δικά μου παιδιά, κάτι το οποίο νομίζω πως έκανα αφού περνούσαμε όλες μας τις γιορτές στο σπίτι του πατέρα μου στα Χανιά μαζί με τα ξαδέλφια τους.

Νιώθατε την πολιτική ανταγωνιστική; Χωρίς καμιά αμφιβολία η πολιτική έχει και μια άλλη διάσταση που είναι πολύ δύσκολη για ένα παιδί και πιστεύω ότι ένας λόγος που εγώ επέλεξα από μικρή να ζήσω στο Παρίσι ήταν το βάρος της πολιτικής.

Το βάρος της επωνυμίας; Ακριβώς. Έφυγα πολύ μικρή από την Ελλάδα, από 12 μέχρι 17 χρονών ζούσαμε εξορία στο Παρίσι επί χούντας, μετά γύρισα ένα χρόνο και ξαναέφυγα. Αυτό μου επέτρεψε να βρω το δικό μου δρόμο. Δεν ήθελα να ταυτίζομαι με τον Κώστα Μητσοτάκη, ούτε με την κομματική πολιτική, αλλά με αυτά που εγώ πιστεύω και κάνω. Ξέρω ότι το όνομά μου στα πρώτα βήματα της ActionAid βοήθησε πάρα πολύ. Ζήσατε την εφηβεία στη Γαλλία. Αυτό πώς σας σημάδεψε; Μου άνοιξε άλλους ορίζοντες και μου επέτρεψε να δω την Ελλάδα με κάποια απόσταση. Σήμερα είμαι πολύ ευτυχής που έχω τη δυνατότητα χάρη στην δραστηριοποίησή μου με την ActionAid να μπορώ να είμαι ένα πόδι στη Γαλλία, ένα πόδι στην Ελλάδα και ένα πόδι στον υπόλοιπο κόσμο. Υπάρχει σήμερα χρόνος για γονείς και αδελφία; Έχω ένα μικρό διαμέρισμα πάνω από το διαμέρισμα της Ντόρας στην Αθήνα, έτσι βλέπαμε πολύ πιο συχνά αν δει κανείς την ατζέντα της. Όταν είμαι Κυριακή μεσημέρι στην Αθήνα πάντα οι γονείς μου θα καλέσουν αδελφία, ανίψια για να φάμε όλοι μαζί.

Πόσο χρόνο αφιερώνετε στην οικογένειά σας; Κάποια χρόνια της ζωής μου τα αφιέρωσα ολοκληρωτικά. Όταν γεννήθηκε το τρίτο μου παιδί επέλεξα να σταματήσω να δουλεύω για δέκα χρόνια.

Μπορεί μια γυναίκα να είναι μητέρα, σύζυγος και επαγγελματίας; Μπορεί, αν ξέρει ότι θα πληρώσει τίμημα. Βέβαια εξαρτάται από τον καθένα, αν κάνει ένα παιδί είναι εφικτό, αν θέλεις όπως εγώ να κάνεις τέσσερα παιδιά είναι πολύ πιο δύσκολο.

Καταφέρνετε σήμερα να ισορροπείτε ανάμεσα στην οικογένεια και στην ActionAid; Δεν τα καταφέρνω πολύ καλά. Για καμιά εργαζόμενη γυναίκα δεν είναι εύκολο πόσο μάλλον όταν η δουλειά σου σε οδηγεί μακριά από το σπίτι σου, αλλά για ό,τι κάνει υπάρχει και το τίμημα που πληρώνεις. Ο μικρός μου γιος είναι 13 χρονών και σε αντίθεση με τα τρία μεγαλύτερα μου παιδιά που είναι στα 20 κάτι, είναι πολύ κακός μαθητής και κάπου έχω πολύ μεγάλες τύψεις. Έχω την αίσθηση ότι πλήρωσε το γεγονός ότι δεν ήμουν συνεχώς δίπλα του.

Ο σύζυγος... με υποστηρίζει πολύ. Ξεκίνησε αυτό χωρίς να ξέρουμε ότι θα μεγάλωνε τόσο πολύ. Νομίζω ότι θα ήταν ένα μικρό πρόγραμμα με χίλιους Έλληνες, σήμερα έχουμε 40 χιλιάδες Έλληνες που υποστηρίζουν την ActionAid και είμαστε η πρώτη μη κυβερνητική οργάνωση στην Ελλάδα. Η ενσασκόλησή μου με την διεθνή ActionAid μεγαλώνει όλο και περισσότερο, είμαι μέλος του διοικητικού συμβουλίου και τον μισό μου χρόνο τον αφιερώνω στη διεθνή οργάνωση.

Μόνο το ActionAid λειτουργεί έτσι; Όχι, χαίρομαι γιατί άρχισε να δημιουργείται ευρύτερα στον κόσμο αυτή η πεποίθηση. Η ActionAid ήταν πρωτοπόρος στην αναπτυξιακή βοήθεια και μάθαμε με το δύσκολο τρόπο στα 43 χρόνια λειτουργίας μας. Σήμερα λέμε ότι η εκπαίδευση είναι δικαίωμα και ως εκ τούτου το παιδί, ο γονιός του και η κοινότητα πρέπει να την διεκδικήσει από την κυβέρνησή του. Η κυβέρνηση δεν μπορεί πάντα να το προσφέρει έτσι η ActionAid βοηθά την κυβέρνηση να κτίσει το σχολείο με τον ωστό τρόπο.

Είναι εύκολο να αλλάξει αυτή η νοοτροπία; Θα χρειαστούν χρόνια ακόμη για να λειτουργήσει η αναπτυξιακή βοήθεια με αυτόν τον τρόπο, αλλά οι ιστορίες ελπίδας που έχω να διηγηθώ είναι πάρα πολλές.

Πώς επιλέγει η ActionAid πού θα πάει; Μας βρίσκουν και τους βρίσκουμε. Δουλεύουμε σε συνεργασία με τοπικές μικρές μη κυβερνητικές οργανώσεις και τα προγράμματά μας τα υλοποιούν οι ντόπιοι. Σε κανένα γραφείο της ActionAid σήμερα δεν θα βρείτε ξένους διευθυντές.

Υπάρχει σκέψη δημιουργίας ActionAid στην Κύπρο; Πάρα πολλοί Κύπριοι έχουν δείξει ενδιαφέρον για την αναδοχή και για την στήριξη των προγραμμάτων της ActionAid. Ήλθαμε στην Κύπρο καλεσμένοι από την Μαίρη Πύργου στο «Σπίτι της Ευρώπης» με ένα πρόγραμμα για την Καμπόζη, μια ιδιαίτερα φτωχή και πολεμένη περιοχή του κόσμου που θα χρειαστεί 650 ανάδοχους και θα θέλαμε να είναι όλοι Κύπριοι.

Κάποιος που θέλει να γίνει ανάδοχος τι πρέπει να κάνει; Θα μας πάρει τηλέφωνο 22774157 και θα πει ότι θέλει να σπρίζει το πρόγραμμα των Κυπρίων αναδοχών.

